

Súd: Okresný súd Malacký
Spisová značka: 7C/275/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1610207845
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ing. Mgr. Anna Prikrylová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2020:1610207845.33

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacký, sudkyňou Ing. Mgr. Annou Prikrylovou, v právnej veci žalobcov: 1.) G. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX, XXX XX P., 2.) B. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. C. XXXX/X, XXX XX P., 3.) Q. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/XX, XXX XX P., 4.) F. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. cesta XX, W. W., 5.) Y. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. D. č. XXX, 6.) Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, P., 7.) X. U., bytom W. XXXX/XX, P., žalobcovia 1.), 2.), 4.), 5.), 6.) zastúpení advokátskou kanceláriou AS Legal s.r.o., so sídlom Hlučínska 1/11, 831 01 Bratislava, proti žalovaným: 1.) U. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. hrdinov XXX/XX, P., zastúpený: Advokátska kancelária Patassy, s.r.o., so sídlom Kocelova 9, 821 08 Bratislava a advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, so sídlom Záhorácka 11/A, 901 01 Malacký, 2.) M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, XXX XX P., 3.) B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXXX/XX, XXX XX P., o určenie, že vec patrí do dedičstva, takto

rozhodol:

Súd určuje, že pozemky a stavby nachádzajúce sa v katastrálnom území L., obec L., okres Malacký, zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Malacký, katastrálny odbor na liste vlastníctva č. XXX v spoluvlastníckom podiele 3/4

- pozemok na parcele č. XXX/X o výmere 366 m² - záhrady, parcela registra "C"
- pozemok na parcele č. XXX/X o výmere 742 m² - záhrady, parcela registra "C"
- pozemok na parcele č. XXX/X o výmere 1800 m² - záhrady, parcela registra "C"
- pozemok na parcele č. XXX o výmere 565 m² - zastavané plochy a nádvoría, parcela registra "C"
- stavba na parcele č. XXX so súpisným číslom XX - rodinný dom

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/6

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 690 m² - vodné plochy, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 593 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 618 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 23/136

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 680 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/2

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 11588 m² - orná pôda, parcela registra "C"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 875/16713

- pozemok na parcele č. XXXXX m² o výmere 5571 m² - ostatné plochy, parcela registra "C"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 2692 m² - orná pôda, parcela registra "C"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 2204 m² - orná pôda, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 42 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 496 m² - vodné plochy, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 26256 m² - orná pôda, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 1638 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 679 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 29850 m² - orná pôda, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 2010 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 502 m² - orná pôda, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 2115 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 173 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/6

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 148 m² - orná pôda, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 206 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 14722 m² - orná pôda, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/4

- pozemok na parcele č. XXX o výmere 99 m² - orná pôda, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/6

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 40 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 17300 m² - orná pôda, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 1736 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 1158 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/6

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 378 m² - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/2520

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 345 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 198 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 396 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 784 m² - lesné pozemky, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 12351 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 5496 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 1496 m² - lesné pozemky, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 324 m² - lesné pozemky, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 6503 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 5614 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 10697 m² - vodné plochy, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 320 m² - zastavané plochy a nádvoría, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 25 m² - zastavané plochy a nádvoría, parcela registra "C"

- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 1338 m² - lesné pozemky, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 1615 m² - lesné pozemky, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 307 m² - vodné plochy, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 1533 m² - vodné plochy, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 410 m² - zastavané plochy a nádvoría, parcela registra "E"

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 124904 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 72692 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 37742 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 259 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXX o výmere 730 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 9760 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 144 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 17066 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 2461 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 76614 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 1853 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 39381 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 20824 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 1856 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 1036 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 4269 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 10552 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 19764 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 1097 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 135482 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 1809 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 32675 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 532 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 54120 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 160 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 47345 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 116356 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 257 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 9499 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 25 m2 - vodné plochy
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 12103 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 2485 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 8269 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 583 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 3827 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 11598 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 621 m2 - trvalé trávne porasty, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 12833 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 148493 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 12106 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 163 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 444 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 55 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 8386 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 2316 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 103 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 121 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 6627 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 726 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 378 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 12342 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX o výmere 50476 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 69152 m2 - lesné pozemky, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 193 m2 - ostatné plochy, parcela registra "C"
- pozemok na parcele č. XXXXX/X o výmere 98 m2 - ostatné plochy, parcela registra "C"
- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 64 m2 - orná pôda, parcela registra "E"

pozemky a stavby nachádzajúce sa v katastrálnom území P., obec P., okres Malacky, zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Malacky, katastrálny odbor

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 9/16

- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 596 m² - záhrady, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 436 m² - zastavané plochy a nádvoría, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 486 m² - záhrady, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 9/16

- stavbu na parcele č. XXXX so súpisným číslom XXXX - rodinný dom s príslušenstvom

pozemky a stavby nachádzajúce sa v katastrálnom území O., obec O., okres Malacky, zapísané v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Malacky, katastrálny odbor

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/8

- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 27638 m² - orná pôda, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/56

- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 23900m² - orná pôda, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/3

- pozemok na parcele č. XXXX o výmere XXX m² - orná pôda, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/56

- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 6244 m² - orná pôda, parcela registra "E"

na liste vlastníctva č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 1/6

- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 12389 m² - orná pôda, parcela registra "E"
- pozemok na parcele č. XXXX/X o výmere 605 m² - vodné plochy, parcela registra "E"

patria v celosti do dedičstva po nebohej M. U., rod. F. nar. XX.XX.XXXX, z.omrelej dňa XX.XX.XXXX.

Súd priznáva žalobcom 1.) až 7.) náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 06.10.2010 sa pôvodne žalobca 1.) voči žalovanému 1.) domáhal určenia, že vlastníkom nehnuteľností špecifikovaných v žalobnom návrhu ku dňu smrti bola nebohá M. U., zomr. dňa XX.XX.XXXX eventuálne určenia neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi nebohú M. U. ako daryňou a žalovaným 1.) ako obdarovaným. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 20.03.2010 bola spísaná darovacia zmluva, ktorou nebohá M. U. darovala celý svoj nehnuteľný majetok žalovanému 1.). V čase prevodu mala nebohá M. U. vyše 86 rokov, bola imobilná v sústavnej celodennej opatere a vo veľmi zlom psychickom zdravotnom stave, ktorý u nej vyvolával neprehliadnutelnú duševnú poruchu. Dňa 20.03.2010 matka žalobcu a žalovaného M. U. zomrela bez zanechania závetu alebo výslovného opomenutia zákonných dedičov. Darovacia zmluva zo dňa 20.01.2010 predstavovala taký právny úkon, ktorého význam nemohla pochopiť nebohá M. U.. Žalovaný o duševnej poruche nebohej M. vedel a bol s ňou oboznámený. Naliehavý právny záujem žalobcu odôvodnil tým, že bez takéhoto určenia sú právoplatní dedičia, ktorým je aj žalobca v neistom právnom postavení. Určovacia žaloba v tomto prípade vyrieši obsah spornosti daného právneho vzťahu.

2. V priebehu konania žalobca navrhol, aby súd pripustil vstup žalobcov 2.) až 7.) a žalovaných 2.) a 3.) do konania, aby v konaní vystupovali všetci dedičia po nebohej M. U.. Zároveň vzal žalobný petit v časti určenia neplatnosti darovacej zmluvy späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť. Súd pripustil vstup do konania navrhovaných strán uzneseniami č.k. 7C/275/2010-122 zo dňa 11.04.2011 a

č.k. 7C/275/2010-244 zo dňa 05.03.2015 a zároveň rozhodol o zastavení konania v časti neplatnosti darovacej zmluvy.

3. Žalobca ďalej navrhol zmenu žaloby tak, že žiadal, aby súd určil, že predmetné nehnuteľnosti patria v celosti do dedičstva po nebohej M. U.. Zároveň bolo potrebné upraviť niektoré listy vlastníctva a parcely, keďže od podania žaloby došlo k prečíslovaniu parcelných čísel a k zmene výmery pozemkov prevádzaných napadnutou darovacou zmluvou. Uvedenú zmenu žaloby súd pripustil uznesením č.k. 7C/275/2010-412 zo dňa 22.03.2017.

4. Vo vyjadrení k žalobe žalovaný 1.) uviedol, že nebohá M. U. bola síce imobilná, vyžadovala celodennú starostlivosť a užívala vzhľadom na svoj vek lieky, avšak tieto skutočnosti nemali absolútne žiadny vplyv na jej duševný stav pri spísaní darovacej zmluvy. Darovacia zmluva bola podpísaná na Notárskom úrade za prítomnosti žalovaných 1.) a 2.) a pracovníčky notárskeho úradu P. F.. Poukázal na § 36 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o možnosti odmietnuť vykonať požadovaný úkon.

5. Súd rozhodol o žalobe žalobcov rozsudkom č.k. 7C/275/2010-543 zo dňa 14.07.2017 tak, že žalobe žalobcov v celom rozsahu vyhovel a priznal žalobcom voči žalovaným plnú náhradu trov konania. Zároveň priznal náhradu trov konania štátu voči žalovaným 1.) až 3.). Po právnej stránke súd posúdil spor podľa § 34, § 37 ods. 1, § 38 ods. 1,2 a § 39 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že predpokladom platnosti právneho úkonu je spôsobilosť účastníka na právny úkon, ktorý účastník robí. Ak túto spôsobilosť nemá a právny úkon urobí, je taký úkon absolútne neplatný. Absolútne neplatný je aj právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche, hoci aj prechodnej, ak šlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila nespôsobilosť na urobený právny úkon. Takáto osoba nemusí byť súdom pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Skutkovú otázku, či išlo o konanie v duševnej poruche, treba však preukázať. Medzi stranami nebolo sporné, že dňa 20.01.2010 bola spísaná darovacia zmluva, ktorú podpísala nebohá M. U. a na základe ktorej previedla nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto sporu na žalovaného 1). Spornou skutočnosťou bolo, či nebohá M. U. bola schopná urobiť takýto právny úkon, akým bola darovacia zmluva vzhľadom na svoj zdravotný stav. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že minimálne niekoľko mesiacov pred podpisom darovacej zmluvy nebohá M. U. vyžadovala celodennú starostlivosť a bola imobilná. Ako vyplynulo z výpovedí žalovaného 1.) a 3.) na overenie podpisu na darovacej zmluvy musela byť privezená na invalidnom vozíku. Vo veci bolo potrebné skúmať zdravotný stav nebohej, či konala v duševnej poruche tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného znaleckého dokazovania mal súd preukázané, že nebohá M. U. v čase podpisu darovacej zmluvy nebola schopná takýto úkon vykonať dôsledku závažnej psychickej poruchy. Zo znaleckého posudku totiž vyplýva, že trpela demenciou zmiešanej etiológie a v dôsledku takejto choroby nebola schopná urobiť úkon slobodne, vážne a zrozumiteľne. Na základe takto zisteného skutkového stavu konštatoval, že darovacia zmluva uzavretá dňa 20.01.2010 medzi nebohou M. U. ako daryňou a žalovaným 1.) ako obdarovaným je absolútne neplatným právnym úkonom podľa ustanovenia § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Keďže nebohá M. U. na základe absolútne neplatnej darovacej zmluvy nemohla stratiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom tejto zmluvy, bola naďalej vlastníčkou týchto nehnuteľností a teda bolo potrebné určiť, že patria do dedičstva po nebohej M. U.. Súd sa nestotožnil s obranou žalovaných prednesenou v priebehu sporu. Pokiaľ žalovaní spochybňovali zaujatosť znalkyne tým, že bola ošetrujúcou lekárkou nebohej M. U., poukázal na to, že obe strany v konaní mali lehotu na podanie námietky proti osobe znalkyne tak, ako je uvedené v uznesení č.k. 7C/25/2010-126 zo dňa 10.05.2010, ktoré bolo riadne doručené. Strana žalovaných takúto námietku nevzniesla. Námietka zaujatosti znalkyne z dôvodu, že bola ošetrujúcou lekárkou nebohej, nie je dôvodná. Ani doložený email od MUDr. Branislava Tomašoviča a vyjadrenie ošetrovateľky Mgr. Jung nemôže spochybniť závery znaleckého dokazovania znalkyne, ktorá vychádzala zo zdravotnej dokumentácie, ktorú MUDr. Tomašovič a Mgr. Jung nemali k dispozícii. MUDr. Tomašovič ako kardiológ ako aj Mgr. Jung ako opatrovateľka nie sú osobami, ktoré by vedeli posúdiť kompletný zdravotný duševný stav nebohej a určiť, či v čase uzatvorenia darovacej zmluvy bola schopná takýto úkon vykonať. Ako uviedla samotná znalkyňa pri vypracovaní znaleckého posudku mala k dispozícii zdravotnú dokumentáciu vlastnú ako aj zdravotnú dokumentáciu založenú v spise. Neobstojí námietka žalovaných, že nemala kompletnú zdravotnú dokumentáciu v dôsledku toho, že žalobca 1/ založil originál zdravotnej karty od obvodného lekára až po vypracovaní znaleckého posudku. Po porovnaní doloženého originálu zdravotnej karty a kópie založenej zdravotnej dokumentácie je zrejmé, že ich obsah sa zhoduje. Znalkyňa mala k dispozícii takú zdravotnú dokumentáciu, ktorá jej umožnila odpovedať na otázky ohľadom zdravotného stavu nebohej a určiť jej duševný stav ku dňu 20.01.2010. Taktiež námietka

žalovaných ohľadom vyšetrenia zo dňa 04.12.2009 je irelevantná, nakoľko znalkyňa pri posudzovaní zdravotného stavu nebohej nevychádzala len z tejto jednej lekárskej správy. Súd preto nepovažoval za potrebné vykonať vo veci kontrolné znalecké dokazovanie, ako navrhovali žalovaní.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný 1.), ktorý žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistené skutočnosti nesprávne vyhodnotil a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že prvoinštančný súd v konaní vykonal rozsiahle dokazovanie, avšak v zmysle odôvodnenia rozsudku nosným dôkazom preukazujúcim zdravotný stav neb. M. U. a skutočnosť, že trpela závažnou psychickou poruchou, ktorá má za následok neplatnosť darovacej zmluvy zo dňa 20.01.2010, sa stal Znalecký posudok č. 69/2011 MUDr. Júlie Halmovej. Predmetný znalecký posudok je však neobjektívny, bol vyhotovený zaujatým znalcom a vychádza z podkladov (zdravotnej dokumentácie), ktorých pravdivosť a hodnovernosť je sporná. MUDr. Halmová bola totiž ošetrojúcou lekárkou neb. M. U. a ako znalkyňa mala byť podľa § 11 zákona o znalcoch vylúčená pre pochybnosti o jej nezáujatosti, pričom vychádzala pri jeho vypracovaní z dostupnej zdravotnej dokumentácie, ktorú do súdneho spisu založil žalobca 1.) iba vo fotokópii, spolu s ktorou boli založené aj iné dokumenty (zmluvy a pod.), čo poukazuje na to, že so zdravotnou dokumentáciou bolo okrem vyhotovenia fotokópií aj inak manipulované. Vzhľadom na skutočnosti na ktoré poukázal už v konaní na súde prvej inštancie zotrval na tvrdení, že lekárske správy zo dňa 07.04.2009 a zo dňa 04.12.2009 boli sfaľšované. MUDr. Halmová sa totiž odvoláva na vyšetrenia, ktoré mala absolvovať neb. M. U. dňa 07.04.2009, dňa 20.07.2009 a dňa 04.12.2009, pričom vyšetrená bola dňa 07.04.2009 "konziliárne počas hospitalizácie", avšak hospitalizovaná bola až o deň neskôr, t.j. 08.04.2009 (viď Prepúšťacia správa zo dňa 17.04.2009) a žalobkyňa 6.) (Q. Q.) svojou výpoveďou zo dňa 22.03.2017 potvrdila, že dňa 07.04.2009 neb. M. U. nebola na žiadnom lekárskom vyšetrení. Pokiaľ ide o správu zo dňa 04.12.2009, vyšetrená bola údajne dňa 04.12.2009 v čase, keď už bývala u žalovaného 3.) (B. U.) a tento sa o ňu staral nepretržite, pričom potvrdil, že dňa 04.12.2009 neb. M. U. u lekára nesprevádzal a žalobcovia v jednotlivých svojich vyjadreniach uviedli, neb. M. U. k lekárovi (MUDr. Halmovej) nikdy nesprevádzali a na všetky lekárske vyšetrenia (nielen k MUDr. Halmovej) jej sprievod robil žalovaný 1.). Toto údajné vyšetrenie sa malo konať dva mesiace predtým, ako neb. M. U. podpísala darovaciu zmluvu, pričom závery tohto vyšetrenia majú preukázať "tendenciu zhoršovania stavu", hoci v 07/2009 (5 mesiacov predtým) lekárka uvádza stav "bez obtiaží". Poukázal zároveň na to, že k zdravotnému stavu neb. M. U. sa počas konania vyjadrili tak žalobcovia, ako aj žalovaní, pričom jediným tvrdením žalobcov k údajnému negatívnemu zdravotnému stavu neb. M. U., bolo (a všetci zhodne), že ich neb. M. U. "nespoznávala". Naopak, žalobca 3.) a žalobca 7.) sa k údajnému negatívnemu zdravotnému stavu neb. M. U. vyjadrili, že ich neb. M. U. "spoznávala" a "normálne komunikovala". Žalovaní 1.) a 3.) ako osoby, ktoré sa starali o neb. M. U. v rozhodnom období a ktoré sa okrem iného aj zúčastnili podpísania darovacej zmluvy sa podrobne vyjadrili k jej zdravotnému stavu a zhodne uviedli, že neb. M. U. pri podpise darovacej zmluvy normálne komunikovala, vedela čo podpisuje a nikto na ňu nevyvíjal žiadny nátlak. Tieto skutkové tvrdenia žalovaného 1.) a žalovaného 3.) neboli v zmysle ustanovenia § 151 C.s.p. zo strany žalobcov popreté, t.j. považujú sa za nesporné. Navyiac, svedkyňa p. P. F., ako nezainteresovaná osoba, ktorá overovala podpis neb. M. U. a ktorá má dostatočné praktické skúsenosti a vedomosti s overovaním podpisov aj starších osôb sa vyjadrila v tom duchu, že ak mala neb. M. U. platný OP (čo rozhodne mala), bola spôsobilá na právne úkony a nebol žiadny dôvod jej podpis neosvedčiť. K zdravotnému stavu neb. M. U. sa listom zo dňa 30.11.2015 vyjadrila aj p. Mgr. P. U., ktorá bola ošetrovatelkou neb. M. U. a má patričné odborné vzdelanie a ktorá uviedla, že počas obdobia 12/2009 - 01/2010 riadne komunikovala, na otázky odpovedala orientovane, vždy vedela s kým sa rozpráva, kto sa o ňu stará, bola orientovaná miestom, časom a osobou a bola schopná posudzovať následky svojho konania. K zdravotnému stavu neb. M. U. sa e-mailom zo dňa 20.03.2017 vyjadril aj p. MUDr. Branislav Tomašovič, ktorý bol jej ošetrojúcim lekárom (kardiológom) a uviedol, že nemal dojem, že by sa jej psychický stav od 11/2009 do 01/2010 (4 mesiace) mohol zmeniť tak, že by nemohla podľa svojej vôle podpísať darovaciu zmluvu. Tieto vyjadrenia však súd prvej inštancie nevzal do úvahy a z odôvodnenia rozsudku vôbec nevyplýva, ako tieto vyjadrenia ako dôkazy vyhodnotil. V rozpore s Článkom 15 ods. 2 Základných princípov C.s.p., podľa ktorého žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu, tak povýšil znalecký posudok č. 69/2011 MUDr. Júlie Halmovej nad všetky ostatné dôkazy, ktoré preukazovali, že neb. M. U. vzhľadom na svoj duševný stav v čase podpísania darovacej zmluvy bola schopná zodpovedne urobiť právny úkon a bola schopná posúdiť následky svojho konania. Napokon namietal, že súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal žalobcom 1.) až 7.) náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom však

z textu výroku vôbec nie je zrejmé, či sa náhrada trov priznáva voči všetkým žalovaným, alebo len voči niektorému z nich (na rozdiel od výroku, ktorým sa priznáva štátu náhradu trov konania). V časti týkajúcej sa priznaného nároku na náhradu trov konania je preto rozsudok nevykonateľný a je zároveň v rozpore s uznesením NS SR zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/222/2016.

7. Ďalej proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj žalovaný 3.), ktorý taktiež žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že s rozsudkom súdu nesúhlasí, napriek tomu, že je "v jeho prospech" (keďže na základe rozsudku by mal byť dedičom po mame), a to z dôvodu, že ich mama sa rozhodla, ako sa rozhodla a darovala všetky svoje nehnuteľnosti bratovi U. U.. On rozhodnutie mamy rešpektoval napriek tomu, že bolo v jeho neprospech, keďže by po jej smrti nič nededil a podľa jeho názoru by mali jej rozhodnutie rešpektovať aj ostatní súrodenci (a ich dedičia), tak, ako vždy v minulosti rešpektovali čo mama povedala, alebo čo vykonala. Nikdy v minulosti, pokiaľ mama ešte žila, sa jej rozhodnutie nespochybňovalo, všetci ho rešpektovali, pretože boli tak vychovaní (aspoň si to myslel) a je hanbou, že žalobcovia po smrti jej rozhodnutie spochybňujú. Nesúhlasil s tvrdením, že mama mala mať závažnú psychickú poruchu a preto je darovacia zmluva neplatná. Staral sa o ňu od júna 2009, bývala u nich doma a okrem jeho rodiny (manželky a dcéry) mu pri opatere o chorú mamu bol nápomocný brat U. U., ktorý mal na starosť hlavne kontroly u lekárov, predpisovanie liekov a zdravotných pomôcok, a pod. Mama bola psychicky úplne v poriadku vzhľadom na svoj vek, normálne s nimi komunikovala, vedela čo sa deje v jej okolí, a pod. Bol osobne prítomný, keď sa darovacia zmluva podpisovala u notára, pri podpise zmluvy bola mama úplne v poriadku, normálne komunikovala, vedela čo robí a čo podpisuje, a samozrejme nikto ju k ničomu nenútil. Zdôraznil, že žalobcovia na pojednávaniach neuvádzali pravdu keď tvrdili, že sa o mamu zaujímali a starali sa o ňu, pretože v čase, keď mama u nich bývala, ju žalobcovia nenavštevovali (s výnimkou synovca Q. U.) a preto nemohli ani vedieť, v akom zdravotnom či psychickom stave bola. Brat G. U. sa s ňou dostal do ostrého konfliktu, keď ho obvinila, že jej odcudzil 150.000 Sk, ktoré jej mal pred tým dať za auto, ktoré od nej odkúpila jeho firma. O tejto skutočnosti vedeli všetci súrodenci, ako aj o tom, že brat G. s mamou posledné 2 roky jej života vôbec nekomunikoval. So spochybňovaním darovacej zmluvy a jej napadnutím na súde po smrti mamy začal brat G., oslovil ho, aby sa pripojil k jeho návrhu na žalobu a keď mu odmietol podpísať dokumenty, s ktorými nesúhlasil, vyhnal ho z domu a povedal mu, že viac nie je jeho brat a nechce ho vidieť; podobne to bolo so sestrou M. C.. Podľa jeho informácií brat G. so žiadosťou o podpisy postupne obišiel všetkých súrodencov a deti nebohého brata so slovami, že s lekárkami to celé vybaví, že už má na to právnikov a že sa nemusia ďalej o nič starať. Len oni dvaja so sestrou M. C. to nepodpísali a tak sa ocitli na pozícii žalovaných spolu s bratom U.. Skutočnosti o aktivitách brata G. potvrdzuje aj list Q. U., ktorý bol súdu doručený dňa 10.08.2017. S poukazom na uvedené žiadal odvolaniu vyhovieť.

8. Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 8Co/25/2018-615 zo dňa 31.01.2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď sa hlbšie v konaní ani v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaoberal tým, či bolo vykonaným dokazovaním celkom jednoznačne a nepochybne preukázané, že poručiiteľka v okamihu uzavretia, teda v jej prípade (notárskeho overenia) podpisu, darovacej zmluvy zo dňa 20.01.2010 trpela takou duševnou poruchou, ktorá ju práve na tento úkon robila neschopnou rozoznať následky svojho konania (schopnosť ovládať svoje konanie nebola v jej prípade namietaná). Zároveň však súd prvej inštancie nepostupoval správne v súvislosti s vyhodnotením vykonaných dôkazov a procesom ustálenia skutkového stavu, teda všetkých skutočností významných pre rozhodnutie v merite veci. V preskúmvanej veci totiž svoje skutkové závery o nespôsobilosti poručiiteľky uzavrieť so žalovaným dňa 20.01.2010 spornú darovaciu zmluvu oprel (takmer) výlučne o závery vyplývajúce zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. Júlie Halmovej, avšak bez toho, aby úplne a správne vyhodnotil a prihliadol na všetky ďalšie výsledky vykonaného dokazovania. V konaní, v ktorom sa posudzuje psychický stav určitej osoby je nepochybne vykonanie znaleckého dokazovania na mieste, keď spravidla je posúdenie odborných otázok, na ktoré nemá súd dostatok kvalifikácie, významné pre ustálenie skutkového stavu. Vypracovanie znaleckého posudku a vyslovenie určitých záverov znalcom však nezbujuje súd povinnosti tento znalecký posudok (ako dôkaz) podrobiť hodnoteniu, keď znalecký posudok je iba jedným z dôkazných prostriedkov slúžiacich na ustálenie časti skutkového stavu významného pre právne posúdenie celej veci a komplexné ustálenie rozhodujúcich skutočností je výhradne vecou súdu. Za správny tak nemožno považovať postup súdu, ktorý iba mechanicky prevezme závery vyslovené znalcom a osvojí si ich ako nepochybné a jediné objektívne bez toho, aby tieto konfrontoval s ďalšími skutočnosťami, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov a ktoré vyšli najavo v priebehu konania. Ďalšími prameňmi relevantných informácií na základe

ktorých možno vysloviť komplexný záver o tom, či určitá osoba v čase uskutočnenia právneho úkonu disponovala schopnosťou posúdiť následky svojho konania sú nepochybne aj výpovede osôb, ktoré o jej správaní majú priame (prípadne i sprostredkované) poznatky, no tiež listiny či iné dôkazy, ktoré môžu prispieť k vytvoreniu komplexného hodnotenia schopností konajúcej osoby v čase sporného právneho úkonu. Primárne by takéto skutočnosti mali byť zohľadnené v rámci znaleckého skúmania. Ak sa tak však nestane, je povinnosťou súdu, aby tieto skutočnosti náležite zohľadnil a vyhodnotil v rámci procesu hodnotenia dôkazov a okolností, ktoré v súdom konaní vyšli najavo. Ako už bolo uvedené, súd prvej inštancie svoj záver o neplatnosti spornej darovacej zmluvy založil na záveroch znaleckého posudku znalkyne MUDr. Júlie Halmovej, vypracovanom pred tým, než boli v spore vykonané všetky ďalšie dôkazy. Znalkyňa vo svojom posudku zhrnula priebeh ochorení poručiťky, jej lekárske nálezy, diagnostikované ochorenia, hospitalizácie a tiež priebeh zhoršovania jej psychického stavu, pričom svoj záver o nespôsobilosti poručiťky posúdiť následky svojho konania odôvodnila iba zo zdravotného hľadiska, len na základe zdravotnej dokumentácie, bez zohľadnenia okolností súvisiacich so správaním poručiťky v praktickom živote, pričom navyše svoje závery formulovala tak, že poručiťka vzhľadom na jej zdravotný stav nebola vôbec spôsobilá posúdiť následky svojho konania ku dňu 20.01.2010, hoci posledné zdravotné záznamy z ktorých vychádzala sú datované dňa 04.12.2009, teda s odstupom takmer dvoch mesiacov. Tento znalecký posudok prvoinštančný súd nepodrobil prakticky žiadnemu hodnoteniu, keď iba poukázal na závery znalkyne a na ich základe konštatoval, že poručiťka nebola v dôsledku závažnej psychickej poruchy schopná darovaciu zmluvu uzavrieť. Navyše, súd prvej inštancie sa bez zreteľa na obsah znaleckého posudku podrobnejšie nezaoberal tým, čo ohľadne správania poručiťky v období predchádzajúcom uzavretiu spornej darovacej zmluvy, vyplynulo z výpovedí sporových strán a rovnako, iba s poukazom na nedostatok kvalifikácie a odborných znalostí, neprihliadol na skutočnosti vyplývajúce z písomné prehlásenia Mgr. U. a MUDr. Tomašoviča, ktorí sa taktiež k psychickému stavu a správaniu poručiťky v relevantnom období vyjadrili. Takýto postup prvoinštančného súdu však nemožno považovať za správny, keď so zreteľom na vyššie uvedené, pre účely posúdenia schopnosti poručiťky v čase uzavretia darovacej zmluvy posúdiť následky svojho konania, treba považovať za relevantné nielen odborné stanovisko znalkyne získané iba na podklade lekárskeho správ a nálezov, avšak tiež správanie poručiťky, ktoré možno v danom prípade ustáliť a následne z hľadiska relevantných okolností aj zohľadniť iba na základe výpovedí sporových strán, svedeckých výpovedí a predložených listinných dôkazov. V predmetnej veci je pritom význam dôsledného a starostlivého vyhodnotenia všetkých vykonaných dôkazov umocnený i tým, že znalkyňa MUDr. Júlia Halmová vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 22.4.2014 uviedla, že v prípade poručiťky, ktorá trpela syndrómom demencie, boli stavy kolísavé, mala obdobia zlepšenia a obdobia kedy bola nekludná a nespoznávala rodinných príslušníkov, pričom sa vyjadrila, že nevie posúdiť, v akom zdravotnom stave bola poručiťka presne v deň uzavretia darovacej zmluvy. Hoci zároveň vyslovila aj názor, že u nej nemohlo nastať také zlepšenie, zdravotného stavu, aby pochopila právny úkon darovacej zmluvy, v žiadnom smere bližšie nekonkretizovala, čo ju k tomu záveru viedlo. Pokiaľ súd prvej inštancie bez ďalšieho výpovede sporových strán považoval za neobjektívne, odvolací súd poukazuje na to, že nie je zrejmé, z akého dôvodu (okrem osobnej zainteresovanosti, ktorú si však navyše ťažko možno predstaviť v prípade žalovaného 3.) k takémuto záveru dospel, keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by súd obsah ich výpovedí porovnával s ostatnými dôkazmi, prípadne že by zistil medzi nimi relevantné rozpory, ktoré by k záveru o nehodnovernosti a nepravdivosti jednotlivých výpovedí mohli viesť. Až po komplexnom vyhodnotení všetkých relevantných skutočností možno vysloviť jednotlivé čiastkové skutkové zistenia a následne aj konečný právny záver, či poručiťka bola v čase uzavretia darovacej zmluvy schopná ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, teda či v danom čase trpela duševnou poruchou, ktorá by ju na tento úkon robila neschopnou, ako to má na mysli ust. § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Keďže v preskúmvanej veci súd prvej inštancie vyššie naznačeným spôsobom nepostupoval, odvolací súd uzavrel, že jeho skutkové závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a dôvodná je v tejto súvislosti aj námietka žalovaného 1.) v odvolaní, že prvoinštančný súd postupoval v rozpore s článkom 15 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku, keď bez prijateľného zdôvodnenia uprednostnil znalecký posudok znalkyne MUDr. Júlie Halmovej pred ostatnými vykonanými dôkazmi. Na základe uvedeného odvolací súd zhrnul, že skutkové závery súdu prvej inštancie ohľadom okolností, ktoré sú významné pre posúdenie neplatnosti spornej darovacej zmluvy v zmysle ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vrátane správania poručiťky (práve) v čase uzavretia darovacej zmluvy, sú celkom nedostatočné a preto pre účely rozhodnutia v merite veci nemôžu obstať, keď z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie síce navrhované dôkazy vykonal, avšak tieto riadne a úplne nevyhodnotil v ich vzájomnej súvislosti ani z hľadiska ich pravdivosti a významu pre rozhodnutie, nekonfrontoval ich s výsledkami znaleckého dokazovania,

vrátane ich posúdenia z toho hľadiska, či z nich vyplývajúce skutočnosti sú v rozpore so znaleckým dokazovaním, alebo sa nimi zistené skutočnosti vzájomne nevylučujú. Naviac súd prvej inštancie v tejto súvislosti vychádzal aj z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď ustálený skutkový stav veci pokiaľ ide o unesenie dôkazného bremena žalobcami nehodnotil so zreteľom na skutočnosť, že pre prijatie záveru o neplatnosti určitého právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nevyhnutné, aby bolo nepochybné preukázané, že práve v čase uskutočnenia daného právneho úkonu (v danom prípade v čase (overenia) podpisu darovacej zmluvy) sa poručiťka nachádzala v stave, ktorý ju robil na uskutočnenie tohto právneho úkonu nespôsobilou. Odvolací súd preto dospel k záveru, že postupom súdu prvej inštancie bola žalovaným odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené ich právo na spravodlivý proces, keď prvoinštančný súd svoje skutkové zistenia bez riadneho odôvodnenia oprel iba o časť vykonaných dôkazov, bez toho, aby tieto riadne vyhodnotil pri zohľadnení ďalších dôkazov, ktoré mohli viesť aj k iným skutkovým záverom, pričom zdôvodnenie takéhoto postupu a vyhodnotenie všetkých vykonaných dôkazov absentuje aj v odôvodnení napadnutého rozsudku. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom spor opätovne prejedná, v intenciách záverov vyslovených odvolacím súdom sa vysporiada so všetkými vykonanými dôkazmi, tieto náležite vyhodnotí, a to so zreteľom na všetky stranami uplatnené prostriedky procesnej obrany a útoku prednesené v priebehu konania, prípadne, ak na to vzhľadom na procesnú aktivitu procesných strán, ktorým je v tomto smere potrebné poskytnúť nevyhnutný priestor, budú splnené podmienky, doplní dokazovanie v zmysle dôkazných návrhov strán. Po doplnení dokazovania, opätovnom vyhodnotení a náležite zohľadnení všetkých vykonaných dôkazov, vrátane znaleckého posudku znalkyne MUDr. Júlie Halmovej, a to jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, z hľadiska ich hodnovernosti, pravdivosti, logickej nadväznosti a významu pre rozhodnutie v spore i dôkaznej hodnoty, opätovne ustáli skutkový stav veci, na základe ktorého meritórne posúdi po právnej stránke vecnú opodstatnenosť podanej žaloby, najmä z hľadiska splnenia predpokladov pre aplikáciu ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka v danej veci, vychádzajúc z toho, že existencia duševnej poruchy v zmysle citovaného ustanovenia musí byť nepochybné preukázaná, a opätovne rozhodne vo veci samej.

9. Žalobca 3.) a 7.) a žalovaná 2.) a žalovaný 3.) sa na pojednávanie nedostavili, svoju neúčast ospravedlnili a súhlasili s pojednávaním v ich neprítomnosti. Preto súd podľa § 180 C.s.p. konal v neprítomnosti žalobcov 3.), 7.) a žalovaných 2.) a 3.).

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán, výsluchom znalkyne MUDr. Júlie Halmovej, výsluchom svedkyne P. F., oboznámením sa s darovacou zmluvou zo dňa 20.01.2010, listami vlastníctva pre kat. úz. Gajary č. XXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, listami vlastníctva pre kat. úz. P. č. XXXX, XXXX, listami vlastníctva pre kat. úz. O. č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, kópiou zdravotnej dokumentácie alebohej M. U., originálom zdravotnej dokumentácie vrátane zdravotnej karty všeobecného lekára alebohej M. U., znaleckým posudkom č. 69/2011, listami vlastníctva č. XXXX, XXXX, XXXX pre kat. úz. L., faktúrami Orange na t.č. XXXX XXX XXX, písomnosťou alebohej M. U., písomnými poznámkami alebohej M. U., ambulatnou správou zo dňa 20.07.2009, stanoviskom Mgr. U., odpoveďou na žiadosť MUDr. Masarovičovej, žiadosťou o zapožičanie zdravotnej dokumentácie, e-mailovým vyjadrením MUDr. Tomašoviča, dedičským spisom 12D/277/2010, znaleckým posudkom č. 50/2019 MUDr. Ivana Andrého, PhD., MPH, MHA, vyjadreniami žalobcu 3.) a žalobcu 7.) zo dňa 28.01.2020, vyjadreniami žalovanej 2.) a žalovaného 3.) zo dňa 28.01.2020, vyjadrením PZ žalovaného 1.) zo dňa 11.08.2020, emailom MUDr. Setinského, vyjadrením PZ JUDr. Schmidla zo dňa 24.08.2020 a zistil nasledovný skutkový a právny stav.

11. Podľa § 139 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

12. Čo sa týka naliehavého právneho záujmu, vo veci ide o určovaciu žalobu, že konkrétna vec (v tomto prípade nehnuteľnosti uvedené v žalobnom návrhu) patrí do dedičstva Takou žalobou sa odstráni spornosť vlastníctva k veci, teda či sa má vec prejednať v dedičstve, pričom v konečnom dôsledku sa právne postavenie žalobcov aj žalovaných 2.) a 3.) v dôsledku takejto žaloby zmení, keďže všetci sú dedičmi zo zákona a nebohá M. U. zomrela bez zanechania závetu. Naliehavý právny záujem má súd preukázaný.

13. Dňa 20.01.2010 bola uzatvorená darovacia zmluva medzi nebohou M. U. ako darykyňou a žalovaným 1.) ako obdarovaným, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti špecifikované v žalobnom návrhu. Podpis darykyne bol overený toho istého dňa na Notárskom úrade JUDr. Ivana Lošonského. Uvedená darovacia zmluva bola zavkladovaná pod č. V-144/10.

14. Následne darykyňa M. U. dňa XX.XX.XXXX zomrela. Konanie o dedičstve bol zastavené uznesením č.k. 12D/277/2010-12 zo dňa 29.07.2010 z dôvodu, že poručiteľka nezanechala majetok (§ 175h ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2015).

15. Žalobkyňa 2.) ako vnučka nebohej M. U. vo výsluchu uviedla, že starú matku navštevovala v jej dome, mohlo to byť v roku 2009, kedy sa o ňu starala žalobkyňa 6.) - teta Q.. Stará matka ju nespoznávala, pozerala do neznáma. Bola na vozíku. Po tom, čo bola stará matka presťahovaná k žalovanému 3.) ju už nenavštevovala. Rozhodnutiu starej matky o darovaní celého svojho majetku nechápe, žalobkyňa 2.) uviedla, že stará matka všetkých rovnako rada.

16. Žalobca 3.) ako vnuk nebohej M. U. vo výsluchu uviedol, že so starou matkou si nevychádzal. Bol aj vo väzení s čím sa starí rodičia nevedeli vysporiadať. Po smrti starého otca občas starú matku navštívil. Pri návštevách s ním komunikovala normálne, vytykala mu, že jeho deti nechodia do kostola a na cirkevnú školu Keď sa ženil dostal od starej matky vkladnú knižku. Starú matku navštívil u strýka B. - žalovaného 3.) nie dlho pred jej smrťou.

17. Žalobca 4.) ako vnuk nebohej M. U. vo výsluchu uviedol, že starú matku navštevoval u strýka B. - žalovaného 3.). Spočiatku ho nespoznávala, až po 15-20 minútach ho začala spoznávať a aj to nevedel, či vie presne kto je. Bolo to v roku 2009. K okolnostiam ohľadom uzatvorenia darovacej zmluvy sa nevedel vyjadriť, keďže o darovacej zmluve sa dozvedel až po smrti starej matky a s takýmto prevodom majetku nesúhlasil.

18. Žalobca 5.) ako syn nebohej M. U. vo výsluchu uviedol, že o matku sa starali súrodenci Q. - žalobkyňa 6.), B. - žalovaný 3.) a on. Chceli riešiť všetky rodinné záležitosti v čase, keď bola matka umiestnená v W., ale brat U. - žalovaný 1.) už nemal záujem, nakoľko v tom čase mal už prevedený majetok na seba.

19. Žalobkyňa 6.) ako dcéra nebohej M. U. vo výsluchu uviedla, že v januári 2009 matka išla do nemocnice, nakoľko mala vysoký tlak a cukor. Chodili ju navštevovať do nemocnice ona, brat B. ako aj ostatní súrodenci. Potom sa matka vrátila domov a bolo potrebné sa o ňu celodenne starať. Nastahovala sa k matke, aby sa mohla o ňu starať. Mala takú špeciálnu posteľ, na ktorej matka spala, nakoľko by v noci spadla z postele. Každú noc sa stávalo, že matka sa budovala, vykrikovala, odhadzovala si plienky. Žalovaný 1.) doniesol nejaké lieky od psychiatra, ktoré mala matka brať na ukludnenie. Chodila ju masírovať aj masérka, ktorú vybavil žalovaný 1.), ktorá však matke nič moc nepomohla. Dňa 11.08.2009 išla na omšu, matku obriadila dala som jej raňajky a išla do kostola. Keď sa vrátila, pred domom stál brat U.. Dala matku dala do vozíčka, brat U. ju napadol, s pomocou brata B. mamu odviezli k bratovi B.. Ešte predtým, než sa o matku starala mala matka pod posteľou papiere týkajúce sa jej majetku. Keď sa začala starať o matku, tie papiere u nej doma už neboli. V apríli v roku 2009 cez Veľkú noc išla do kostola na omšu, Brata U. poprosila, či by matku postrážil, čo odmietol. Matka teda ostala sama. Keď sa vrátila, matka bola na tom zle. Brat U. volal záchranku, vzali matku aj do nemocnice, aj ju tam týždeň nechali. Žalobkyňa 6.) uviedla, že nechápala, prečo brat U. a B. babku odviezli, ale až následne sa dozvedela, že matka previedla celý svoj majetok na brata U.. Preto si ju aj brat U. vzal, nakoľko od nej by ju nemohli odviezť k notárovi. Lebo by jej to nevedeli vysvetliť. Späťne sa od dcéry dozvedela, že matka vyzerá zle, sedela, mala dlhé vlasy, bola celá žltá. Starali sa o ňu pravdepodobne nejaké 2 opatrovatelky. Keď už mal brat U. prevedené majetky, už sa o matku nezaujímal. Počula, že sa o nej vyjadril tak, že si ju môžu napchať do kanála. Všetci ako súrodenci si vychádzali dobre až dovtedy, keď si bol brat U. zobrať matku, ich vzťahy sa pokazili. Žalobkyňa 6.) bola najstaršia zo súrodencov a o všetkých mladších súrodencoch sa starala. Matka pred svojou smrťou bola umiestnená v penzióne. Zomrela dňa XX.XX.XXXX s tým, že brat U. a B. nechceli počkať o jeden deň na to, aby sa mohol aj brat Y. zúčastniť na pohrebe. Brat U. už za života s matkou pochodil banky, aby mu dala splnomocnenie na dispozíciu s účtami. Takto jej to povedala kamarátka, ktorá ich videla. Ďalej žalobkyňa 6.) uviedla, že keď matku varovala, matka ju pomenúval rôznymi menami, často ju nespoznávala. Ani dcéru brata U. nespoznala, keď bola na návšteve z Anglicka. Žalobkyňa 6.) videla matku naposledy dňa 11.08.2009, kedy ju brat U. aj s bratom

B. odviezol. O darovacej zmluve sa dozvedela až po dedičskom konaní. Ešte k starostlivosti o matku uviedla, že ju nesprevádzala k lekárom, nakoľko nemala auto. Vozil ju brat U. vlastným autom.

20. Žalobca 7.) ako vnuk nebohej M. U. vo výsluchu uviedol, že v lete 2009 sa prisťahoval z východu, mal veci u starej matky, vtedy ju navštívil. Varovala ju žalobkyňa 6.) jeho teta. Stará matka s ním komunikovala normálne, pýtala sa na jeho bývalú priateľku, či majú spolu deti. Stará matka bola už v tom čase ležiaca. K okolnostiam darovacej zmluvy sa nevedel vyjadriť.

21. Žalovaná 2.) ako dcéra nebohej M. U. vo výsluchu uviedla, že žalovaný 1.) jej brat sa príkladne o matku staral, pri niektorých vyšetreniach bola prítomná buď ona alebo brat B. - žalovaný 3.). Uviedla že matka bola vždy vitálna, rozhodovala sa sama. S darovacou zmluvou súhlasila. K zdravotnému stavu matky v období januára 2010 sa nevedela vyjadriť. V istom období sa matku starala tak, že jej nosila obed, prala a žehlila, potom už nestíhala vlastnú domácnosť, preto matku menej navštevovala. Vyjadrila sa tak, že už v dlhšom časovom období pred matkinou smrťou, čo sa môže rátať na roky, sa s matkou nestretla. Medzi ňou a žalovaným 1.) ako obdarovaným zo spornej darovacej zmluvy nebolo žiadne vyrovnanie.

22. Žalovaný 3.) ako syn nebohej M. U. vo výsluchu uviedol, že po smrti otca došlo u matky k zhoršeniu zdravotného stavu. V následnom období potrebovala celodennú starostlivosť. Najprv sa o matku starala sestra Q. - žalobkyňa 6.), následne sa o matku staral žalovaný 3.). Približne 2 krát počas doby, čo sa o matku staral ho zastúpil v starostlivosti brat Y. žalobca 5.), keď si žalovaný 3.) potreboval vybaviť pracovné záležitosti. Keďže celodenná starostlivosť o matku bola náročná, začali sa baviť so súrodencami ako zabezpečiť celodennú starostlivosť o matku. Žalobca 1.) vybavil ošetrovateľky a následne umiestnenie matky v sanatóriu v W.. S bratom U. - žalovaným 1.) tam boli na návšteve a boli tam zlé podmienky. Matka približne po mesiaci zomrela. Čo sa týka darovacej zmluvy medzi žalovaným 1.) a matkou, bol na notárskom úrade spolu s bratom U., keďže v tom čase matka bývala uňho. Matka v tom čase normálne komunikovala. Pracovníčka Notárskeho úradu sa jej pýtala, či vie, čo podpisuje, načo matka uviedla, že vie. Čo sa týka zdravotného stavu matky, v tom čase matka prešla samostatne po dome na krátke vzdialenosti, ale von vozili matku na vozíku. Žalovaný 3.) hovoril s matkou asi dva týždne pred podpisom darovacej zmluvy o jej úmysle darovať nehnuteľnosti, pričom matku mu uviedla, že svoje rozhodnutie si ostatnými súrodencami prejedná. Rešpektoval rozhodnutie matky, napriek tomu, že prišiel o časť dedičstva. Matku nevidel čítať darovaciu zmluvu. V deň podpisu darovacej zmluvy, matku umyl, naraňajkovala sa a v doobedných hodinách išli na Notársky úrad. O rozsahu darovaného majetku sa dozvedel až pri prejednávaní dedičstva po matke. Podľa jeho vyjadrenia matka mala všetkých rovnako rada a nikto nebol vylúčený z rodiny. Od brata U. - žalovaného 1.) žiadne majetkové vyrovnanie nedostal.

23. Žalobca 1.) v rámci vyjadrenia k výsluchom žalovaných 2.) a 3.) uviedol, že sestra M. - žalovaná 2.) sa starala o matku približne v roku 2000, kedy bola matka zdravá. Sestra M. jej varila a prala a viac jej nebolo treba. Žalovaná 2.) sa chcela o matku starať, ale chcela za to prepísať dom, matka to odmietla s tým, že nevie ako to vysvetlí ostatným deťom. Túto informáciu mal žalobca 1.) od matky. Žalovaná 2.) sa na to následne urazila a s matkou do smrti nekomunikovala a došla až na pohreb matky. Ďalej žalobca 1.) uviedol, že chcel kúpiť od matky časť nehnuteľnosti s tým, že matka mu to odmietla. Nemôže byť pravdou, že matka v čase podpisu zmluvy súvisle komunikovala. Jej zdravotný stav bol zlý, trpela demenciou. Ešte v apríli 2009 žalovaný 1.) vybral z účtu matky peniaze, pričom o tomto sa dozvedel až po smrti matky. Aj ohľadom dedičstva sa dozvedel až od notára. Žalovaný 1.) a 3.) mu to všetko zatajili. Má za to, že z týchto peňazí vyplatil žalovaný 1.) žalovaných 2.) a 3.). Po podpise darovacej zmluvy teda po 20.01.2010 si ho žalovaný 3.) zavolať aj spolu s bratom Y. - žalobcom 5.), že sa o matku nevládze starať, že mu máme pomôcť a že sa má starať on. Žalobca 1.) zohnal opatrovateľky, následne vybavil umiestnenie matky v sanatóriu v W.. V tom čase sa žalovaný 1.) vyjadril o matke tak, že mu je jedno, čo s ňou bude. Vo vzťahu k starostlivosti o matku žalobca 1.) uviedol, že po smrti otca navštevoval matku stále, zabezpečoval, čo bolo treba, lieky z lekárne a minimálne tri krát ju sprevádzal k lekárovi. Žalobca 1.) uviedol, že nehody s matkou nemal. Po smrti otca však so súhlasom matky predal motorové vozidlo a matke vyplatil kúpnu cenu cca vo výške 150.000,- Sk až 160.000,- Sk, pričom za nejakú dobu, keď mala zhoršený zdravotný stav začala riešiť, kde je suma 100.000,- Sk, ale toto si následne vysvetlili.

24. Žalovaný 1.) na vyjadrenie žalobcu 1.) uviedol, že viacerí súrodenci mali podpisové právo na výber matkiných peňazí. Keď matka potrebovala, vybrali sa jej peniaze. Aj brat Y. - žalobca 5.) vybral peniaze, o čom žalovaný 1.) doložil zápisok matky Žalovaný 1.) platil matke telefón, o čom doložil doklady - faktúry.

Ďalej uviedol, že žalobca 1.) sa do januára 2009 o matku nestaral. Brat Y. chodil k matke sporadicky. Od januára 2009 do 20.07.2009 sa o matku starala sestra Q. - žalobkyňa 6.) a následne brat B. - žalovaný 3.). Žalovaný 1.) mal informácie od brata B. a Y., že sestra Q. matku bije, o čom doložil doklad zo dňa 20.07.2009, kedy bol s matkou na lekárskom ošetrení. Akékoľvek vybavenie ortopedických pomôcok, posteľe, plienok obstarával žalovaný 1.). Vybavil matke aj invalidný vozík. Vozil matku k lekárom. Počas starostlivosti sestry Q. o matku jej zabezpečil spotrebiče do domu - mixér, práčku. Za matkou aj keď už bola v domove dôchodcov, chodila rehabilitačná sestra. Čo sa týka darovacej zmluvy matka vzhľadom na starostlivosť žalovaného 1.) o ňu povedala, že si želá, aby sa nehnuteľnosť napísala na neho. Matka navrhla podpis darovacej zmluvy dávno pred podpisom, keď bola doma. Pracovníčka na Notárskom úrade sa matky pýtala, či vie, čo podpisuje a pre koho a matka uviedla, že darovaciu zmluvu pre syna U.. Jej zdravotný stav bol dobrý, matka mala problémy s pohybom, čo sa týka duševného stavu bola v poriadku. Vo vzťahu k lekárskeým správam od MUDr. Halmovej zo dňa 07.04.2009 a 04.12.2009 žalovaný 1.) uviedol, že sú sfaľované. S matkou u tejto lekárky nebol. Tieto správy boli dodatočne vypracované, aby vytvorili základ pre vypracovanie znaleckého posudku.

25. Žalobcovia ako dôvod neplatnosti darovacej zmluvy uvádzali ustanovenie § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria. Súd poveril vykonaním znaleckého úkonu znalkyňu MUDr. Júliu Halmovú. Znalkyňa súd uložil oboznámiť sa so zdravotnou dokumentáciou nebohej M. U. a žiadal znalkyňu vyjadriť sa k tomu, či zdravotný stav nebohej M. U. jej umožňoval ku dňu 20.01.2010 vykonávať také prejavy vôle, ktoré by nevzbudzovali pochybnosti o tom, čo chcela prejaviť, či jej rozpoznávacie schopnosti ku dňu 20.01.2010 boli také, že jej umožňovali robiť akýkoľvek právny úkon slobodne, vážne a zrozumiteľne tak, že dokázala v tomto čase posúdiť následky svojho konania a toto konanie ovládnuť. Znalkyňa MUDr. Júlia Halmová vo svojom znaleckom posudku č. 69/2011 konštatovala, že psychický zdravotný stav nebohej M. jej neumožňoval ku dňu 20.01.2010 vykonávať také prejavy vôle, ktoré by nevzbudzovali pochybnosti o tom, čo chcela prejaviť. M. U. nebola schopná v dôsledku svojej psychickej poruchy uskutočniť dňa 20.01.2010 taký právny úkon, akým je dispozícia s nehnuteľnosťou v jej výlučnom vlastníctve a taktiež nebola schopná pochopiť význam takejto dispozície z hľadiska obsahu tohto právneho úkonu. Nebohá M. U. trpela v čase 20.01.2010 závažnou psychickou poruchou a to demenciou zmiešanej etiológie, v dôsledku ktorej jej rozpoznávacie schopnosti boli prakticky zaniknuté a nebola vôbec spôsobilá robiť akýkoľvek právny úkon slobodne, vážne a zrozumiteľne tak, že dokázala v tomto čase posúdiť následky svojho konania alebo toto konanie ovládnuť.

26. Pri výsluchu znalkyňa zotrvala na záveroch svojho znaleckého posudku. Uviedla, že pri vypracovaní znaleckého posudku mala k dispozícii svoju zdravotnú dokumentáciu, keďže bola ošetrovateľkou alebo sestrou nebohej M. U.. Taktiež mala k dispozícii zdravotnú kartu nebohej. Skutočnosť, že bola ošetrovateľkou alebo sestrou nebohej nie je dôvodom, pre ktorý by mala byť vylúčená z vypracovania takejto znaleckého posudku. Poslednú osobnú informáciu o zdravotnom stave nebohej mala zo dňa 04.12.2009.

27. V priebehu konania bol vypracovaný znalecký posudok č. 50/2019, ktorý vypracoval znalec MUDr. Ivan André, PhD., MPH, MHA, súdny znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Jeho úlohou bolo vyjadriť sa k tomu, či zdravotný stav nebohej M. U. jej umožňoval ku dňu 20.01.2010 vykonávať také prejavy vôle, ktoré by nevzbudzovali pochybnosti o tom, čo chcela prejaviť, či bola ku dňu 20.01.2020 schopná uskutočniť taký právny úkon, akým je dispozícia s nehnuteľnosťou v jej výlučnom vlastníctve, resp. či bola schopná pochopiť význam takejto dispozície z hľadiska obsahu tohto právneho úkonu a či jej rozpoznávacie schopnosti ku dňu 20.01.2010 boli také, že jej umožňovali robiť akýkoľvek právny úkon slobodne, vážne a zrozumiteľne tak, že dokázala v tomto čase posúdiť následky svojho konania a toto konanie ovládnuť. Znalec v znaleckom posudku konštatuje, že mal k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu nebohej M. U. ako aj znalecký posudok MUDr. Halmovej č. 69/2011. Znalec v znaleckom posudku uviedol, že v čase prevodu nehnuteľností (20.01.2010) mala nebohá pani M. U. vyše 86 rokov, bola imobilná, pripútaná na lôžko, v sústavnej celodennej opatere a v celkovo veľmi zlom psychickom zdravotnom stave, ktorý u nej vyvolával neprehliadnutelnú duševnú poruchu. Dňa 20.03.2010 matka žalobcu pani M. U. zomrela bez toho, aby zanechala závet alebo výslovne opomenula svojich zákonných dedičov. Dňa 20.01.2010 darovacia zmluva predstavovala taký právny úkon, ktorého význam nemohla pochopiť a ani sama vykonať. Táto duševná porucha v dobe podpisu predmetnej zmluvy vylúčila u konajúcej osoby možnosť posúdiť následky svojho konania (chýbala tu intelektuálna ako aj vôľová zložka). Nebohéj pani M. U. v dobe podpisu predmetnej zmluvy boli dávkané nespočetné lieky a medikamenty. V tomto čase okrem množstva závažných ochorení sa u nebohej značne prejavoval

dementný syndróm a to postupným a celkovým zhoršovaním intelektových schopností. Nebohá bola imobilná, neschopná sa o seba samostatne postarať. nespoznávala svojich blízkych, neorientovala sa v čase a trpela poruchami pamäte. V čase podpísania predmetnej darovacej zmluvy bola pani M. U. vdova, mala 6 žijúcich detí, žila sama. Bola psychiatricky sledovaná minimálne od r. 1991, kedy konziliárny psychiater opätovne u nej diagnostikoval reaktívnu depresiu, pseudoneurastenický syndróm v rámci počínajúcej artériosklerózy mozgových ciev. CT vyšetrením mozgu v r. 1996, 1997 bola zistená ložisková lézia v kortikálnej oblasti fronto-parietálne. V júli 1998 prekonala prechodnú mozgovú ischémiu. hospitalizovaná bola na internom oddelení. Zistená bola cukrovka, ktorá bola riešená diétou. V r. 2000 prekonala opakovanú tranzitórnu mozgovú ischémiu, na EKG bola opakovane zistená paroxyzmálna tachyfibrilácia. Narušenie kognitívnych funkcií a afektívnu poruchu potvrdil kardiológ pri ambulantnej kontrole (3.1.2006), kedy po hypertenznej kríze prekonanej cca pred mesiacom sa zhoršil jej psychický stav a to v zmysle občasnej dezorientácie, strachom, zábudlivosťou. Výraznejšie zhoršenie psychického stavu bolo konštatované počas hospitalizácie na Geriatrickom oddelení a Oddelení dlhodobochorých v P. od januára do februára 2009, prechodne sa začali u nej vyskytovať stavy nekľudu, dezorientácie. Jednalo sa o delirantné stavy, ktoré nasadali na postupne sa rozvíjajúci dementný syndróm, ktorý bol v kritickom čase u menovanej jednoznačne diagnostikovaný. Dňa 04.12.2009 podľa udania príbuzných bola posledný mesiac v zhoršenom psychickom stave, nespala, kričala, nikoho nepoznávala. Stav bol hodnotený ako dementný syndróm zmiešanej etiológie. Uvedené potvrdil aj nález sociálnych pracovníkov zo dňa 08. 01.2010, teda krátko pred vykonaním právneho aktu nebohej (20.01.2010). Znalec konštatoval, že v prípade nebohej išlo o polymorbídnu osobu, s pokročilým poškodením kardiovaskulárneho systému, bola diabetička, imobilná, odkázaná na sústavnú pomoc zo strany inej osoby, resp. inštitúcie. Podľa lekárskeho záznamov z psychiatrického hľadiska sa u nej postupne vyvinul dementný syndróm, prevažne vaskulárnej etiológie, ktorý v rokoch 2009 až 2010 nadobudol ťažký, pokročilý charakter. Z odborného hľadiska niet pochybností o tom, že v dôsledku svojho zlého telesného stavu a hlavne pokročilej demencie nedisponovala dostatočným vnútorným potenciálom, aby právny úkon zo dňa 20.01.2010 náležite rozumovo pochopila a slobodne, bez nátlaku aj vykonala. Následne, krátko po vykonaní právneho aktu pani M. U. zomrela (XX.XX.XXXX).

28. Znalec vo výsluchu zotrval na svojom závere vyjadrenom v znaleckom posudku. Opätovne zopakoval, že nebohá M. U. ku dňu uzatvorenia darovacej zmluvy 20.01.2010 nebola schopná vykonať prejav vôle vo forme darovacej zmluvy. Bola polymorbídnu osobu, imobilná, trpela demenciou ťažkého stupňa. Čo sa týka nebohej M. U. trpela demenciou zmiešanej etiológie, z hľadiska lekárskeho ide o demenciu, ktorá má viacero príčin jej vzniku. Klinický stav nebohej vyplýval z popisovaného správania, že bola nekľudná, nespoznávala príbuzných, mala delirantné stavy, celé to bolo skombinované zlyhávaním telesných funkcií, metabolickými poruchami, poruchami vnútorného prostredia. Išlo o komplexný telesný stav, kedy po zdravotnej stránke zlyhávajú telesné orgány v celom komplexe. Prejav psychického života bol už veľmi obmedzený. V prípade nebohej M. U. išlo o nezvratný proces.

29. Svedkyňa P. F. ako bývalá zamestnankyňa Notárskeho úradu uviedla, že konkrétne okolnosti uzavretia darovacej zmluvy ku dňu 20.01.2010 si nepamätá. Pokiaľ má účastník zmluvy platný občiansky preukaz a je spôsobilý na právne úkony a zmluvu podpísal, nie je dôvod podpis neosvedčiť. Osvedčuje sa len skutočnosť, že konkrétny účastník úkon podpísal, za obsah právneho úkonu nezodpovedá.

30. V emailovej komunikácii zo dňa 20.03.2017 uviedol W. S., že p. U. k nemu chodila na kardiologické kontroly. Na poslednej kontrole bola v novembri 2009, pričom nemal dojem, že by sa jej psychický stav mohol zhoršiť natoľko, že by o 4 mesiace nebola schopná rozpoznať svojich najbližších a nemohla podpísať darovaciu zmluvu.

31. Svedok MUDr. Branislav Tomašovič vo výpovedi uviedol, že žalovaného 1.) pozná približne 20 rokov. Niekedy v roku 2006 ho žalovaný 1.) poprosil, či pozrel jeho matku M. U.. V rokoch 2006-2009 mohla byť uňho 5-6 krát. Chodila k nemu do ambulancie do Národného ústavu srdcovo-cievnych chorôb v Bratislave. Pýtal sa jej ako sa má, kontroloval liečbu, aké lieky užíva, čo sa týka srdca, tlaku, pričom hodnoty boli v norme. Pri každej kontrole sa meral krvný tlak a srdcová frekvencia, rozprávali sa normálne, pričom nebohá M. U. reagovala primerane, bola orientovaná a nemala problém v komunikácii. A. bola uňho v novembri 2009. A. M. U. priniesla aktuálnu správu od internistu alebo obvodného lekára, prípadne prepúšťaciu správu, ak bola predtým hospitalizovaná. Na vyšetrenia prichádzala so synom U.. Pri vyšetrení nebohá M. U. bola orientovaná miestom a časom, adekvátne odpovedala a reagovala na otázky. Svedok uviedol, že pri bežnej komunikácii sa dá odhaliť nejaká porucha

psychického stavu, ale na podrobnejšiu diagnózu je potrebné ďalšie vyšetrenie. Pri M. U. nepovažoval za potrebné informovať žalovaného 1.) o takomto vyšetrení pre matku. Svedok uviedol, že ak by bolo podozrenie na demenciu, človek nevie odpovedať na bežné otázky - ako sa má, meno, dátum, prečo tu je. Ak by bol pacient dementný, podozrenie by mal, ale stanovenie tejto diagnózy je v kompetencii špecialistu. Lekárske správy, ktoré mal svedok k dispozícii, neuvádzali u M. U. psychické problémy. Po prečítaní psychiatrických správ zo znaleckého posudku MUDr. Halmovej zo strany 4-5 svedok uviedol, že správanie človeka sa môže meniť v inom prostredí. A. M. U. bola vyšetrená pri hospitalizácii, ak je starší človek hospitalizovaný, je v inom prostredí, jeho stav sa môže zhoršiť. Následne, keď je opätovne vo svojom domácom prostredí so svojimi blízkymi, stav sa môže zlepšiť. Pri vyšetrení v novembri 2009 uviedol, to čo videl, ak by mal nejaké podozrenie, upovedomil by o tom. Nemôže špekulovať o tom, že ako sa zdravotný stav nebohej M. U. menil o 4 mesiace. Stav pacienta sa môže meniť zo dňa na deň.

32. V stanovisku o zdravotnom stave p. M. U. zo dňa 30.11.2015 opatrovatelka Mgr. P. U. uviedla, že M. U. v období starostlivosti od 24.02.2009 do 26.02.2010 bola pri vedomí, bola orientovaná, ležiaca a vyžadovala starostlivosť inej osoby. Komunikovala, jej nálada bola primeraná stavu. Na otázky odpovedala orientovane. Podľa názoru Mgr. U. bola M. U. schopná posudzovať následky svojho konania, vedela s kým sa rozpráva, kto sa o ňu stará, kto je momentálne pri nej. Je presvedčená, že bola orientovaná miestom, časom i osobou.

33. Vo výsluchu svedkyňa P. U. uviedla, že spolu s kolegyňou O. W. poskytovali nebohej M. U. domácu ošetrovateľskú starostlivosť. Vykonávali bežné úkony ako ošetrovanie dekubitov, mobilizácia pacienta, odber krvi, meranie glykémie. Prvé tri mesiace poskytovali ošetrovateľskú starostlivosť od pondelka do piatku v rozsahu 30 minút denne. Po troch mesiacoch to bolo pondelok, streda a piatok. Táto starostlivosť bola nebohej M. U. poskytovaná do 26.02.2010, kedy bola presunutá do geriatrického centra W.. Väčšinou sa o nebohú M. U. starala jej zamestnankyňa O. W.. Keď preberali starostlivosť o nebohú M. U. bola na ul. M. v P., bola tam prítomná Q. U., Y. U. aj U. U.. Čo sa týka vzťahu k žalobcovi 1.) G. U. svedkyňa uviedla, že ho pozná, pozná aj jeho manželku s tým, že na ulici sa pozdravia, inak ich vzťah neprebíha. So žalovaným 1.) U. U. má priateľský vzťah, pričom priateľstvo je viac menej z manželovej strany. V minulosti absolvovali dovolenku. Čo sa týka ošetrovanie nebohej M. U., pri prvej návšteve sa spisuje ošetrovateľská anamnéza, pri následných ošetrovaniach sa urobí záznam o úkone. Čo sa týka návštevy odborných lekárov a medikamentózneho liečenia, toto nemajú sestry ošetrovatelky na starosť. Svedkyňa nevedela uviesť, či nebohá M. U. navštevovala psychiatra. Čo sa týka svojho vyjadrenia zo dňa 30.11.2015 ohľadom schopnosti nebohej M. U. posudzovať následky svojho konania, k uvedenému sa svedkyňa nevedela vyjadriť. Zo záznamov, ktoré má o nebohej M. U. vyplýva, že jej stav bol primeraný veku, išlo o ležiacu pacientku, starostlivosť o ňu bola ťažká, nebola dezorientovaná, teda nevyplýva to zo záznamov.

34. Záverom právny zástupca žalobcov uviedol, že z vykonaných dôkazov po vrátení veci odvolacím súdom a to zo svedeckých výpovedí P. U. a MUDr. Branislava Tomašoviča v spojení s vyhotoveným znaleckým posudkom MUDr. Andrého vyplynulo, že žaloba je podaná dôvodne. Čo sa týka svedeckej výpovede Mgr. U., bol preukázaný blízky priateľský vzťah medzi manželom svedkyne a žalovaným 1.). Je možné mať pochybnosti o nestrannosti tejto svedkyne. Podľa jej výpovede nebohú p. H. U. v rozhodnom období január 2010 videla pravdepodobne 1 krát. Pri tomto tvrdení vychádza z výpovede, kde sama Mgr. U. tvrdila, že navštevovala neb. p. H. U. 1x mesačne. Svedkyňa vôbec nevedela povedať, či nebohá H. U. navštevovala psychiatra, vôbec nevedela odpovedať na otázku jej položenú, konkrétne čo myslí tým, keď vo svojom stanovisku zo dňa 30.11.2015 uvádza, že nebohá H. U. bola schopná posudzovať následky svojho konania. Odpoveď svedkyne bola, neviem. Uvedená skutočnosť sa žalobcom javí zarážajúca, keďže mala zo svojho vyjadrenia zo dňa 30.11.2015 dať odpoveď na otázky PZ žalovaného 1.), javí sa otázne, či svoje vyjadrenia koncipovala svedkyňa sama a či nebolo spracované tendenčne v prospech žalovanej strany. Čo sa týka svedeckej výpovede MUDr. Tomašoviča, tu taktiež bolo preukázané, že so žalovaným 1.) ich spája 20-ročná známosť. Javí sa nepravdepodobné, že by sa vedel vyjadriť k psychickému stavu neb. p. H. U., nakoľko za obdobie 3 rokov ju videl 5 - 6 krát, naposledy v novembri 2009. Svedok nemal vedomosť o tom, že by bola nebohá H. U. liečená u psychiatra. Za najpodstatnejšiu časť jeho výpovede považujeme jeho vyjadrenie, že nevie povedať a nechce špekulovať o tom, v akom stave bola nebohá H. U. v čase podpisu spornej darovacej zmluvy, nakoľko podľa jeho slov sa stav pacienta mení zo dňa na deň. Právny zástupca opätovne zdôraznil, že žalovaná strana počas celého trvania sporu si nenechala vypracovať znalecký posudok, napriek tomu, že na ich žiadosť bol do spisu založený originál zdravotnej dokumentácie. Rádoby odbornými

vyjadreniami, či už MUDr. Setinského, alebo MUDr. Tomašoviča, či Mgr. U., ktoré zakladá do spisu v listinnej podobe, sa snaží vzniknúť pochybnosti do skutkových zistení súdu, avšak pri týchto osobách je zrejmá podľa názoru žalobcu zaujatosť, nie je zrejmé s akou časťou spisu sú tieto osoby oboznámené a odbornosť a hodnovernosť týchto osôb a ich tvrdení nie je spôsobilá vyvrátiť závery dvoch znaleckých posudkov. Žalovaná strana opätovne namieta a učinila tak i vo svojom odvolaní proti predchádzajúcemu rozsudku príslušného súdu, že došlo k falšovaniu zdravotnej dokumentácie alebo H. U.. V tomto smere žalovaná strana nepriinesla žiadne relevantné tvrdenia a neuniesla dôkazné bremeno, ani odvolací súd súdu prvej inštancie nevytkol akékoľvek chybné skutkové zistenie ohľadom pravosti a hodnovernosti zdravotnej dokumentácie.

35. Žalobcovia tvrdia, že darovacia zmluva podpísaná dňa 20.01.2010, ktorou došlo o k naplneniu u skoršej vôle neb. M. U. obdarovať svojho syna (žalovaného v 1. rade), je neplatná nakoľko neb. M. U. v čase podpisu zmluvy vzhľadom na svoj duševný stav alebo a schopná zodpovedne urobiť právny úkon, pričom jediným dôkazom žalobcov podporujúcim toto ich tvrdenie je ZP č. 69/2011 vyhotovený MUDr. Júliou Halmovou a ZP č. 50/2019 vyhotovený MUDr. Ivanom Andréom. Žalovaný 1.) má za to, že ZP č. 69/2011 je neobjektívny, bol vyhotovený zaujatým znalcom, vychádza z podkladov (zdravotnej dokumentácie), ktorých pravdivosť a hodnovernosť je sporná. MUDr. Halmová bola ošetrojúcou lekárkou neb. M. U. a ako znalkyňa mala byť podľa § 11 zákona o znalcoch vylúčená pre pochybnosti o jej nezaujatosti, ďalej MUDr. Halmová vychádzala pri vypracovaní ZP z dostupnej zdravotnej dokumentácie, ktorú do súdneho spisu založil vo fotokópii žalobca 1.), originály zdravotnej dokumentácie boli u žalobcu 1.) od 29.09.2010 (viď vyjadrenie MUDr. Masarovičovej zo dňa 18.11.2015), do súdneho spisu založil len fotokópie, spolu s kópiami zdravotnej dokumentácie boli založené žalobcom 1.) aj iné dokumenty (zmluvy, a pod.). Podľa tvrdenia žalovaného 1.), žalobca 1.) s predloženou zdravotnou dokumentáciou manipuloval, ním predložené lekárske správy zo dňa 07.04.2009 a zo dňa 04.12.2009 sú sfaľované (viď vyjadrenie žalovaného 1.) na pojednávaní konanom dňa 17.05.2017), pričom v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že žalobcovia tieto skutkové tvrdenia žalovaného 1.) nepopreli v zmysle ustanovenia § 151 C.s.p., t.j. považujú sa za nesporné. MUDr. Halmová sa odvoláva na vyšetrenia, ktoré mala absolvovať neb. M. U. dňa 07.04.2009, dňa 20.07.2009 a dňa 04.12.2009, pričom správa zo dňa 07.04.2009 hovorí, že vyšetrená bola dňa 07.04.2009 „konziliárne počas hospitalizácie“, pričom hospitalizovaná bola o deň neskôr, t.j. 08.04.2009 (viď prepúšťacia správa zo dňa 17.04.2009). Ďalej v správe zo dňa 20.07.2009 lekárka uvádza „subjektívne bez obtiaží“, správa zo dňa 04.12.2009 hovorí, že bola vyšetrená údajne dňa 04.12.2009 v čase, keď sa o ňu staral žalovaný 3.) (B. U.), ktorý však potvrdil, že dňa 04.12.2009 neb. M. U. u lekára nesprevádzal (viď vyjadrenie žalovaného 3.) na pojednávaní konanom dňa 17.05.2017) a žalobcovia v jednotlivých svojich vyjadreniach uviedli, že nikdy neb. M. U. k lekárovi (MUDr. Halmovej) nesprevádzali. Toto údajné vyšetrenie sa malo konať dva mesiace predtým, ako nebohá M. U. podpísala darovaciu zmluvu, pričom závery tohto vyšetrenia majú preukázať „tendenciu zhoršovania stavu“, pričom v 07/2009 (5 mesiacov predtým) lekárka uvádza stav „bez obtiaží“. Žalovaný 1.) so závermi ZP č. 50/2019 nesúhlasil, posudok považuje za neobjektívny, nakoľko posudok vychádza z podkladov (zdravotnej dokumentácie), ktorých pravdivosť hodnovernosť je sporná. Žalovaný 1.) má za to, že znalec bol ovplyvnený závermi MUDr. Halmovej, pričom nebohú M. U. fyzicky nevidel, jeho závery vychádzajú len zo zdravotnej dokumentácie, ktorá je sporná. Vyjadrenia žalobcov a žalovaných v otázke údajného negatívneho zdravotného stavu neb. M. U. ako podstatnej okolnosti paradoxne neboli žalobcovia jednotní. Jediným tvrdením žalobcu 1.) - G. U., žalobkyne 2.) - B. U., žalobcu 4.) - F. U. a žalobkyne 6.) - Q. Q. k údajnému negatívneho zdravotného stavu nebohej M. U., bolo (a všetci zhodne), že ich nebohá M. U. „nespoznávala“. Skutočnosť, že niekto niekoho „nespoznáva“ (bez ďalšieho vysvetlenia), neznamená, že osoba má vážne duševné ťažkosti, ktoré majú za následok jej nespôsobilosť vykonávať právne úkony slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. Naopak, žalobca 3.) - Q. U. a žalobca X.) - X. U. sa k údajnému negatívneho zdravotného stavu nebohej M. U. vyjadrili, že ich nebohá M. U. „spoznávala“ a „normálne komunikovala“. Nie je sporné, kto bol dňa 20.01.2010 osobne pri podpise darovacej zmluvy - nebohá M. U., žalovaný 1.) U. U., žalovaný 3.) B. U. a pracovníčka Notárskeho úradu P. F.). Žalovaný 1.) a žalovaný 3.) na pojednávaní dňa 17.05.2017 zhodne uviedli, že nebohá M. U. pri podpise darovacej zmluvy normálne komunikovala, vedela, čo podpisuje, nikto iný na ňu nevyvíjal nátlak. Svedkyňa P. F., ako „nezúčastnená osoba“, ktorá overovala podpis nebohej M. U. a ktorá má dostatočné praktické skúsenosti a vedomosti s overovaním podpisov aj starších osôb sa vyjadrila v tom duchu, že ak mala nebohá M. U. platný OP (čo rozhodne mala) bola spôsobilá na právne úkony a nebol žiadny dôvod jej podpis neosvedčiť. A. M. U. bola u MUDr. Tomašoviča na kontrole v mesiaci november 2009, t.j. 3 mesiace pred podpisom darovacej zmluvy, pričom MUDr. Tomašovič uviedol, že nebohá M. U. normálne komunikovala reagovala primerane a bola orientovaná, ako lekár, ak

by videl, že je potrebné vyšetrenie psychického stavu, určite by o tom informoval žalovaného 1.), čo sa však nestalo, t.j. nebolo potrebné vyšetrenie psychického stavu, nemal dojem, že by sa psychický stav nebohá M. U. od 11/2009 do 01/2010 mohol zmeniť tak, nebohá nemohla podľa svojej vôle podpísať darovaciu zmluvu. Mgr. P. U., ošetrovateľka nebohej M. U. s patričným odborným vzdelaním a 12 ročnou praxou uviedla, že nebohá M. U. počas obdobia 12/2009 - 01/2010 riadne komunikovala, na otázky odpovedala orientovane, nebohá M. U. v čase 01/2010 vždy vedela s kým sa rozpráva, kto sa o ňu stará, bola orientovaná miestom, časom a osobou a nebohá M. U. bola v čase 01/2010 schopná posudzovať následky svojho konania. Žalovaný 1.) nezadal vyhotovenie nového (kontrolného) posudku, keďže má za to, že nezáklade zdravotnej dokumentácie, ktorá je „sporná“, každý znalec by mohol dospieť k rovnakým záverom ako dospela MUDr. Halmová a MUDr. André. Žalovaný 1.) požiadal MUDr. Vladislava Setínského (súdneho znalca z Českej republiky) o stanovisko k posudkom a k ostatným dokumentom, pričom podľa stanoviska MUDr. Setínského) v ČR nemôže spracovávať ZP lekár, ktorý v minulosti bol ošetrovateľom dotyčnej osoby (čo MUDr. Halmová bola). MUDr. Weissová a ani znalec MUDr. André nevideli fyzicky p. U., „poznali“ ju iba zo zdravotnej dokumentácie a preto obe „vyšetrenia“ nie sú validné. Znalec MUDr. André, aj keď určite vzdelaný vo svojom odbore (podľa titulov za menom), bol očividne ovplyvnený svojou kolegyňou súdnou znalkyňou MUDr. Halmovou, pri sociálnom šetrení zo dňa 20.01.2010 je uvedené, že „pacientka bola dezorientovaná“, pričom sociálne sestry nie sú kompetentné k tomu, aby sa vyjadrovali k tomuto stavu, to môže len lekár. Ak by nebola p. U. schopná na notárstve podpísať zmluvu, určite by si žiadny právnik, či advokát nedovolil schválenie protokolu. Dôležitá je tá je otázka, prečo akýkoľvek lekár, vrátane osobnej lekárky MUDr. Halmovej, keď tvrdí, že p. U. tak dezorientovaná a mala narušenú pamäť, prečo jej nepredpísali lieky nootropiká na posilnenie jej pamäti? Jediným dôkazom žalobcu o neschopnosti p. U. urobiť zodpovedne právny úkon je ZP č. 69/2011 MUDr. Halmovej a ZP č. 50/2019 MUDr. Andrého, pričom oba ZP vychádzali z rovnakej „zdravotnej dokumentácie, ktorej pravdivosť a hodnovernosť je sporná. Naopak, ostatné dôkazy vyjadrenia žalovaných, žalobcov 3.) a X.), svedecká výpoveď pracovníčky notára a vyjadrenia p. Mgr. U.. a p. MUDr. Tomašoviča jednoznačne preukazujú, že p. U. bola schopná zodpovedne urobiť právny úkon podpísať darovaciu zmluvu. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, doložených listinných dôkazov, písomných a ústnych vyjadrení a svedeckých výpovedí má žalovaný 1.), že žalobcovia ako nositelia dôkazného bremena nepreukázali jednoznačne, že nebohá M. U. v čase podpisu darovacej zmluvy vzhľadom na svoj duševný stav nebola schopná zodpovedne urobiť právny úkon. Práve naopak, žalovaný 1.) jednoznačne preukázal, že nebohá M. U. vzhľadom na svoj duševný stav v čase podpísania darovacej zmluvy bola schopná zodpovedne urobiť právny úkon a bola schopná posúdiť následky svojho konania.

36. Podľa § 34 Občiansky zákonník, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

37. Podľa § 37 ods. 1 Občiansky zákonník, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

38. Podľa § 38 ods. 1 Občiansky zákonník, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

39. Podľa § 38 ods. 2 Občiansky zákonník, takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí pre tento právny úkon neschopnou.

40. Podľa § 39 Občiansky zákonník, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči s dobrým mravom.

41. Predpokladom platnosti právneho úkonu je spôsobilosť účastníka na právny úkon, ktorý účastník robí. Ak túto spôsobilosť nemá a právny úkon urobí, je taký úkon absolútne neplatný. Absolútne neplatný je aj právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche, hoci aj prechodnej, ak šlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila nespôsobilosť na urobený právny úkon. Takáto osoba nemusí byť súdom pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Skutkovú otázku, či išlo o konanie v duševnej poruche, treba však preukázať.

42. Medzi stranami nebolo sporné, že dňa 20.01.2010 bola spísaná darovacia zmluva, ktorú podpísala nebohá M. a na základe ktorej previedla nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto sporu na žalovaného 1.).

43. Výsluchmi sporových strán bol súdu vcelku podrobne popísaný priebeh posledného obdobia života nebohej M. U. ako aj vzťahy detí a vnukov v rámci rodiny U. A. M. U. Žila v manželstve, mala 7 detí, pričom 1 syn zomrel za jej života. Až približne rok pred smrťou potrebovala nebohá M. U. celodennú starostlivosť a to od mesiaca január 2009, kedy bola prepustená z nemocnice. Jej deti a vnuci, ktorí sú sporovými stranami v tomto spore mali v danom období viac, či menej intenzívny kontakt s matkou resp. starou matkou. V tom, ako prebiehala starostlivosť o matku, resp. starú matku v poslednom roku pred smrťou boli ich výpovede viac menej zhodné. A. M. U. bola v januári 2009 prepustená z nemocnice a keďže jej stav vyžadoval celodennú opateru, prišla sa o ňu starať jej dcéra žalobkyňa 6.) Q. Q., ktorá sa o ňu starala až do 11.08.2009, kedy matku odviezol žalovaný 1.) U. U. k žalovanému 3.) B. U., aby sa o ňu staral. Z výsluchov žalobcov a žalovaných teda vyplynulo, že v poslednom roku života sa o matku starali žalobkyňa 6.) Q. Q., žalobca 5.) Y. U., žalovaný 3.) B. U. a žalovaný 1.) U. U. chodil s matkou lekárom. Ich výpovede v tom, ako vnímali matkin zdravotný stav sa líšia. Možno ich rozdeliť na časť sporových strán, ktorá tvrdila, že matka bola v poriadku, spoznávala ich a to žalovaný 1.) U. U., žalovaný 3.) B. U., čiastočne žalobca 3.) Q. U. a žalobca X.) X. U., ktorý sa však stretol so starou matkou naposledy v lete 2009. Druhá časť sporových strán uvádzala, že nebohá M. U. už v roku 2009 nebola zdravotne v poriadku, blízkych nespoznávala a to žalobca 1.) G. U., žalobkyňa 2.) B. Q., žalobca 4.) F. U., žalobca 5.) Y. U. a žalobkyňa 6.) Q. Q.. Žalovaná 2.) M. C. sa s matkou dlhšie časové obdobie nestrela. Podľa toho ako sa jednotliví potomkovia nebohej M. U. vyjadrovali o zdravotnom stave, podľa toho aj vyjadrovali svoj súhlas resp. nesúhlas s predmetom žaloby, teda s darovacou zmluvou. Postoj žalobcov 3.) a X.) sa v priebehu konania zmenil tak, že vyhlásili, že darovaciu zmluvu rešpektujú a nechcú byť stranami v spore. Zmena ich postoja v konaní je prinajmenšom čudná, keďže spočiatku sa postavili na stranu žalobcu 1.) a pripojili sa k žalobe a teda aj k stanovisku ostatných žalobcov o tom, že nebohá M. U. už nebola spôsobilá uzavrieť darovaciu zmluvu, a neskôr tvrdili, že ich stará matka bola v poriadku a jej vôľu rešpektujú a takpovediac nechcú nič dediť. Aj postoj žalovaného 3.) B. U. je na zamyslenie, keďže sám matku určitú dobu opatroval od 20.08.2009 do 26.02.2010, kedy bola umiestnená do sanatória v W., kde dňa 20.03.2010 zomrela. Žalovaný 3.) musel veľmi dobre poznať zdravotný stav svojej matky a jeho tvrdenie o tom, že matka bola zdravotne v poriadku nekorešponduje s jeho tvrdením, že je zo starostlivosti o matku vyčerpaný. Teda napriek jeho tvrdeniam, že matka bola v poriadku, veľmi rýchlo súhlasil s umiestnením matky v sanatóriu. Toto umiestnenie nasledovalo „veľmi rýchlo“ po tom, čo žalovaný 1.) aj žalovaný 3.) vedeli, že matka už podpísala darovaciu zmluvu a už im matka nie je na nič. Do tejto situácie, ktorá nastala po podpise darovacej zmluvy dňa 20.01.2010 do umiestnenia nebohej M. U. do sanatória dňa 26.02.2010 sa presne hodí veta, ktorú vyslovila žalobkyňa 6.) vo svojom výsluchu o tom, že jej brat U. - žalovaný 1.) sa vyjadril, že si môžu ostatní súrodenci matku napchať do kanála. Nie je teda možné dať váhu tvrdeniam žalovaného 1.) a žalovaného 3.) (aj keď u žalovaného 3.) nie je motívom pre takéto tvrdenia nadobudnutie majetku), že nebohá M. U. bola zdravotne v poriadku a bola spôsobilá uzavrieť darovaciu zmluvu obsahujúcu množstvo nehnuteľností vrátane rodinného domu, kde matka až do augusta 2009 bývala. Aj samotné konanie nebohej M. U. popísané sporovými stranami za života nekorešponduje tomuto právnomu úkonu - darovacej zmluve, ktorú nebohá uzavrela. Takýto úkon je ako vytrhnutý z kontextu. Žalobkyňa 2.) sa vyjadrila, že všetky svoje deti a vnúčatá mala rovnako rada, žalobca 3.) sa vyjadril, že nemu dala vkladnú knižku, keď sa ženil, že ak stará matka chcela niečo niekomu niečo dať tak, mu to dala. Žalobca 1.) uviedol, že po smrti otca predal jeho auto, pričom z popísaného správania matky vyplynulo, že peniaze za predaj si strážila a evidovala, či jej bola kúpna cena zaplatená alebo nie. Sám žalovaný 1.) doložil do spisu výpisky svojej matky (čl. 488 spisu), ktoré svedčia o tom, že ich matka si svoje úspory strážila. Ak poverila niektorého zo svojich potomkov výberom finančných prostriedkov, tak si viedla evidenciu ako sa s týmito peniazmi naložilo. Jednoducho z kontextu života nebohej M. U. vyplynulo, že len tak zo dňa deň by sama dobrovoľne nepreviedla celý svoj majetok na jedného zo svojich potomkov a to ešte nie na toho, kto sa o ňu reálne staral (žalovaný 3.) - syn B. U.). Čo sa týka žalovanej 2.) M. C., jej postoj v konaní zostal pasívny. Kontakt s matkou prerušila roky pred jej smrťou a do tohto zapadá informácia od žalobcu 1.), ktorý uviedol, že sestra M. sa chcela o matku starať, ale chcela za to prepísať dom. Keď to matka odmietla, prestala ju navštevovať.

44. Súd nepresvedčila ani výpoveď svedkyne P. U., ktorá vo svojom stanovisku najprv uviedla že v januári 2010 bola nebohá M. U. schopná posúdiť následky svojho konania, avšak vo svojej výpovedi na

pojednávani sa k svojmu tvrdeniu nevedela vyjadriť. Z jej výpovede naopak vyplynulo, že k nebohej M. U. chodila viacej jej zamestnankyňa O. W. a teda svedkyňa P. U. v období blízkom podpisu darovacej zmluvy s nebohú nestretávala pravidelnejšie a okrem toho sama uviedla, že nie je úlohou zdravotných sestier posudzovať psychický stav, ich úlohou je ošetrovať pacienta. Preto jej svedecká výpoveď nemohla spochybniť záver súdu o tom, že nebohá M. U. nebola spôsobilá na vykonanie právneho úkonu - predmetnej darovacej zmluvy. Čo sa týka námietky žalobcu 1.) ohľadom priateľstva rodiny P. U. a žalovaného 1.) U. U. a jeho rodiny a teda z toho vyplývajúcej možnej zaujatosti svedkyne, k uvedenému súd uvádza, že je zrejmé, že svedkyňa P. U. sa pozná s oboma rodinami, či už s rodinou žalobcu 1.) G. U. alebo s rodinou žalovaného 1.) U. U.. Súd si však všimol, že svedkyňa P. U. v stanovisku (čl. 496 spisu) uviedla, že nebohá M. U. bola schopná posudzovať následky svojho konania, na druhej strane na pojednávaní pri výsluchu sa k uvedenému tvrdeniu nevedela vyjadriť. Z uvedeného sa súdu javí, že vyjadreniami v prvotnom stanovisku bola snaha pomôcť v spore žalovanému a prispieť do konania informáciou o dobrom zdravotnom stave nebohej M. U.. Ako však bolo vyššie uvedené svedkyňa P. U. nebola v čase rozhodnom pre posúdenie zdravotného stavu nebohej M. U. (podpis darovacej zmluvy v januári 2010) v tak intenzívnom kontakte, aby vedela posúdiť spôsobilosť nebohej M. na takýto úkon.

45. Čo sa týka svedeckej výpovede svedka MUDr. Branislava Tomašoviča, vo svojej výpovedi uviedol, že vyšetroval nebohú Helenu 5-6 krát v rokoch 2006-2009. Pri vyšetreniach prebehol jednoduchý rozhovor (ako sa má, ako sa cíti). To, že vo svojich záznamoch nenašiel údaj o tom, že nebohá M. brala psychofarmaká alebo že neudávala psychické problémy neznamena, že takéto lieky nemala predpísané od iného lekára a že nenavštevovala lekárov psychiatrov. Tu treba poukázať na správu o ambulantnom vyšetrení zo dňa 03.01.2006 (č.l. 112 spisu), kde sám svedok MUDr. Tomašovič uvádza, že po hypertenznej kríze došlo k zhoršeniu psychického stavu, je tu uvedená informácia o občasnej dezorientovanosti, strachu, zábudlivosti. Z uvedeného je zrejmé, že svedok MUDr. Tomašovič predsa len nejaké tie správy o psychickom zdravotnom stave nebohej M. U. mal. Sám uviedol, že spravidla pri kontrolách si pacienti nosia správy od internistu, prípadne z hospitalizácie. Ak by mu nebohá M. U. priniesla po hospitalizácii od 08.04.2009 do 17.04.2009 prepúšťaciu správu, z uvedenej správy by svedok MUDr. Tomašovič vyčítal aj diagnózu nebohej M. U. dementný syndróm zmiešanej etiológie. Dokonca v lekárskej správe zo skoršej hospitalizácie od 27.01.2009 do 23.02.2009 je uvedená diagnóza organický psychosyndróm s delirantnými stavmi a liečba Tiapridalom. Ako svedok uviedol, že nebohá M. bola uňho naposledy v novembri 2009 (teda po januárovej aj aprílovej hospitalizácii), vodieval ju syn U. - žalovaný 1.), ktorý už v tom čase mal na matku najväčší dosah (staral sa u ňu syn B. - žalovaný 3.), je teda dosť dobre možné, že o týchto správach sa svedok MUDr. Branislav Tomašovič nemusel dozvedieť, keďže sprevádzajúci syn nebohej M., žalovaný 1.) tieto správy nemusel priniesť. Svedok MUDr. Tomašovič nemusel vedieť údaje o zdravotnom stave nebohej M. v tomto smere žiadne informácie, preto je jeho hodnotenie psychického stavu nebohej M. U. irelevantné.

46. Čo sa týka vyjadrenia MUDr. Vladislava Setínskeho, k tomuto dôkazu súd uvádza, že nemožno porovnávať obsah a množstvo informácií, ktoré mal MUDr. Setínsky a dvoch znalcov, ktorí mali k dispozícii celú zdravotnú dokumentáciu a spis. Čo sa týka jeho vyjadrenia ohľadom toho, že obaja znalci (MUDr. Halmová aj MUDr. André) nebohú M. nevyšetřili a poznali ju len zo zdravotnej dokumentácie, z uvedeného nemožno automaticky vyvodiť, že takéto znaleckého posudku nie sú hodnoverné. Bežne sa v konaniach pred súdom stáva, že znalci psychiatri vyhotovujú znalecké posudky na nebohú osobu. Z vyjadrenia je zrejmé, že MUDr. Setínský nemal k dispozícii taký materiál a informácie o nebohej M. U., aby mohol hodnotiť jej zdravotný stav.

47. Žalovaný 1.) v priebehu celého konania namietal, že zdravotná dokumentácia nebohej M. U. je nekompletná a nehodnoverná. Namietal vyšetrenia MUDr. Halmovej zo dňa 07.04.2009 a zo dňa 04.12.2009. Čo sa týka vyšetrenia zo dňa 07.04.2009, išlo o konziliárne vyšetrenie počas hospitalizácie, pričom nebohá M. bola hospitalizovaná až dňa 08.04.2009, podľa názoru súdu sa jedná o chybu v dátume uvedenom na tejto lekárskej práve a k vyšetreniu mohlo dôjsť niekedy v priebehu hospitalizácie. Uvedené však neznamena, že lekárska správa s dátumom 07.04.2009 neodráža zdravotný stav nebohej M. U. počas hospitalizácie od 08.04.2009 do 17.04.2009. Čo sa týka druhého vyšetrenia, z výpovedí vyplynulo, že ostatní súrodenci, či už žalobcovia 1.) až X.) alebo žalovaní 2.) a 3.) neboli na týchto vyšetreniach. V čase druhého vyšetrenia sa o nebohú M. staral syn B. - žalovaný 3.), je teda pravdepodobné, že na tomto vyšetrení sa nebohá M. U. nezúčastnila. Je však nesporné, že v tomto čase užívala liek Tiapridal a Haloperidol, ktoré predpisuje odborný lekár psychiater. Aby tieto lieky mohol predpísať všeobecný lekár, potrebuje mať lekársku správu od odborného lekára nie

staršiu ako 6 mesiacov. Uvedená správa bola teda zrejme vyhotovená za účelom predpisu liekov, ktoré nebohá M. užívala a ktoré jej bolo potrebné predpísať. To, že v správe je uvedené, že pacientka v priebehu posledného mesiaca v zhoršenom zdravotnom stave, v noci nespí, kričí, nemôže byť chvíľku sama, nikoho nespoznáva, muselo byť uvedené rodinným príslušníkom, ktorý prišiel a uvedené MUDr. Halmovej uviedol. Jediný, kto v tom čase podľa svedeckých výpovedí sporových strán zabezpečoval starostlivosť o nebohú matku v tom zmysle, že ju vodil lekárom a dával jej predpisovať lieky bol žalovaný 1.). Jediný, kto mal uvedené informácie o zdravotnom stave nebohej M. uviesť MUDr. Halmovej bol žalovaný 1). a tieto informácie musel vedieť od svojho brata B. U. - žalovaného 3.), ktorý sa v tom čase o matku staral. Nie je uveriteľné, že by MUDr. Halmová pri vypracovaní znaleckého posudku alebo snád žalobca 1.) pri zháňaní dôkazov o zdravotnom stave svojej matky takýto dôkaz umelo vyrobili. Námitky žalovaného 1.) ohľadom manipulácie so zdravotnou dokumentáciou nebohej M. U. žalovaný 1.) ničím nepodložil. Ako už bolo viackrát uvedené, že lekárom nebohú M. U. sprevádzal takmer výlučne žalovaný 1.). Musel teda vedieť na aké vyšetrenia nebohá M. U. minimálne rok pred smrťou chodila. Okrem jednej lekárskej správy (hore spomínanej lekárskej správy z vyšetrenia MUDr. Halmovej zo dňa 04.12.2009) neuviedol iné lekárske vyšetrenia, ktoré mohla M. U. absolvovať a ktoré sa nenachádzajú v zdravotnej dokumentácii nebohej (podľa názoru žalovaného 1.) zmanipulovanej) a ktoré mohli mať vplyv na posúdenie zdravotného stavu nebohej M. ku dňu podpisu darovacej zmluvy.

48. Keďže v konaní bolo produkovaných viacero proti sebe stojacich dôkazov hovoriacich o rôznom zdravotnom stave nebohej M. U. (výpovede žalobcu 1.), žalobkyne 2.), žalobcu 4.), žalobca 5.) a žalobkyňa 6.) hovoriacich o zlom zdravotnom stave nebohej proti výpovediam žalobcu 3.), žalobcu X.), žalovaným 1.) a 3.), svedkyne P. U., svedka MUDr. Branislava Tomašoviča, svedkyne P. F. hovoriacich o dobrom zdravotnom stave nebohej) bolo potrebné vyriešiť otázku, aký bol duševný stav nebohej M. v čase podpísania darovacej zmluvy a uvedené bolo potrebné zistiť znaleckých dokazovaním, nakoľko sa jedná o odbornú otázku, ktorú súd bez odborných znalostí z odboru psychiatrie zodpovedať nevie. V konaní boli vyhotovené dva znalecké posudky č. 69/2011 MUDr. Halmovej a č. 50/2019 MUDr. Andrého. Oba znalecké posudky jednoznačne a zhodne zodpovedali, že nebohá M. U. ku dňu podpisu darovacej zmluvy dňa 20.01.2010 nebola schopná urobiť akýkoľvek právny úkon slobodne, vážne a zrozumiteľne a nedokázala posúdiť následky svojho konania. Za dôkaz opaku záveru znaleckého dokazovania nemožno považovať výsluchy svedkov, ale len medicínsky nález, resp. posudok. Súd nemá žiadny dôvod pochybovať o objektívnosti a odbornosti oboch znalcov. Vzhľadom k tomu, že súd ani sporové strany (ani svedkovia P. U. a MUDr. Branislav Tomašovič aj napriek lekárskej vzdelaniu) nedisponujú takými odbornými vedomosťami z psychiatrie ako znalec, bolo namieste vychádzať pri rozhodovaní práve zo záverov znalcov. Pokiaľ ide o popisovanie zdravotného stavu nebohej M. U. ku dňu uzavretia darovacej zmluvy dňa 20.01.2010 žalovaným 1.) a žalovaným 3.) ako aj svedkyňou P. F., súd uvádza, že ide o osoby bez odborného vzdelania z oblasti psychiatrie, nie sú schopní svojim laickým úsudkom posúdiť duševný stav nebohej M. U. a teda nemôžu vyvrátiť závery znaleckých posudkov, ktoré vychádzali z odborných znalostí. Znalkyňa MUDr. Halmová sa dokonca vo výsluchu vyjadrila aj k situácii, ak by aj u nebohej M. U. došlo k momentálnemu zlepšeniu zdravotného stavu, ani tak by nebola nebohá M. schopná pochopiť právny úkon, ktorý je predmetom tohto konania. Znalec MUDr. André v závere znaleckého posudku uviedol, že nebohá M. U. bola polymorbídnou osobou, imobilná, z psychiatrického hľadiska trpela vaskulárnou demenciou ťažkého stupňa. Žalovaný namietal, že oba znalecké posudky boli vypracované na základe rovnakej zdravotnej dokumentácie. Ale vo svojej ďalšej argumentácii neuviedol, na základe „akej ďalšej zdravotnej dokumentácie“ mali byť vyhotovené. Žalovaný 1.) ako osoba, ktorá takmer výlučne v poslednom období pred smrťou M. U. ju sprevádzal na lekárske vyšetrenia, musel mať vedomosti o vyšetreniach, ktoré s nebohú M. U. absolvoval, a teda nič mu nebránilo dať vypracovať znalecký posudok, na základe ním zhromaždenej „kompletnej“ zdravotnej dokumentácie.

49. Súd má bezpochyby preukázané, že v prípade darovacej zmluvy uzavretej nebohú M. U. nemohlo ísť z jej strany o slobodné a vážne vyjadrenie jej vôle s vedomím všetkých následkov, so schopnosťou posúdiť následky takéhoto úkonu. V zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je táto darovacia zmluva zo dňa 20.01.2010 absolútne neplatným právnym úkonom, a to od samého začiatku a hľadí sa na ňu, ako keby nebola vôbec uzavretá. K prevodu vlastníctva k nehnuteľnostiam uvedeným v predmetnej darovacej zmluve v dôsledku absolútnej neplatnosti úkonu fakticky nedošlo a vlastníkom predmetných nehnuteľností naďalej zostala nebohá M. U.. Tieto nehnuteľnosti sa stali po jej smrti súčasťou dedičstva, ktoré je potrebné prejednať. Na základe vyššie uvedeného súd žalobe žalobcov vyhovel.

50. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

51. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

52. O trovách konania vo vzťahu žalobcov voči žalovaným súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobcovia 1.) až X.) boli v konaní plne úspešní, preto im súd priznal náhradu trov vo výške 100%. O výške trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne, dvojmo.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č . 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok).